

דף קו.

עין משפט א.

או"ח סימן קס סעיף ו

ח. חמי האור נוטלים מהם לידים אפי' הן חמין שהיד סולדת בהם ^מ.

עין משפט ב.

או"ח סימן קס סעיף ז

ט. חמי טבריה יכול להטביל בהם הידים אבל לא ליטול מהם בכלי ^י,
ואם המשיך אותם בארץ דרך חריץ ^ס חוץ למקומם והפסיקן מהמעין
הנובע, אם יש בהם מ' סאה שיעור מקוה מטבילין בהם הידים, ואם הם
מחוברים למעין הנובע לרש"י ורשב"א אין מטבילין בו הידים אבל
לרבינו יונה מטבילין.

עין משפט ג.

או"ח סימן קס סעיף ט

יא. מים מלוחים ^ע או סרוחים או מרים שאין הכלב יכול לשתות מהם
פסולים לנטילת ידים, אע"פ שכשרים לטבילה במי מקוה, ואם הם
עכורים מחמת טיט שנתערב בהם אם הכלב יכול לשתות מהם כשרים
בין לנטילה בין למקוה ואם אינו יכול לשתות מהם פסולים בין לנטילה
בין למקוה ^פ.

מ. ויש להחמיר לכתחילה אפי' אם נצטננו. ואם אין לו מים אחרים ימתין עד
שיצטננו. ואם א"א להמתין יטול ולא יברך, כה"ח אות ל"ב.
נ. וואפי' אם נצטננו משום שאינם ראויים לשתית בהמה וכ"כ הב"ח, וי"א שכשרים
בנצטננו והיכא דאפשר יש להחמיר בנצטננו, כה"ח אות ל"ו.
ס. היינו חריץ שבקרקע דלאו שאובין הם, מ"א ס"ק ט'.
ע. וי"א מי הים אם ירתיחו אותם על האש יהיו ראויים לשתית הכלב, כשרים לנטילה.
רדב"ז ח"א רצ"ד. אבל לטבילה כשרים כמות שהם.
פ. אבל בעודם בים או במעין כשרים לטבילה, דאין שינוי פוסל במעין ובים. משנ"ב ס"ק
ל"ד-ל"ה. ובסוף הסעיף איירי בגוף זר שנפל למקוה ובזה פסלוהו לטבילה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ד.

אור"ח סימן קנח סעיף ה

ה. ה. הנוטל ידיו לפירות הרי זה מגסי הרוח ז.

הגה: והיינו שנוטלן בתורת חיוב אבל משום נקיות מותר ק.

ה. ו. בשר צלי יש מי שנראה מדבריו אע"פ שמוהל טופח עליו דינו כפירות י וא"צ נטילה.

תבשיל מחיטים והם נגובים ש דינו כפירות.

עין משפט ה.

אור"ח סימן ריג סעיף א

א. א. בישיבה אחת ביחד ח בין בפירות בין בפת ויין אחד מברך לכולם ושלל בישיבה, בין בפירות ובין בפת ויין כל אחד מברך לעצמו, והא

ז. א. שלא גזרו על הפירות משום שאין תרומתן מן התורה אלא ענבים אחר שעשה מהם יין, וזיתים אחר שעשה מהם שמן, מ"א ס"ק ט' מב"י.

וה"ה לנוטל ידיו לבשר או לגבינה או לירקות הרי זה מגסי הרוח, אבל אם טבלם במשקה או נשרו במים ועוד המים עליהם צריך נטילה, כה"ח אות נ'.

ק. ועיין בזוהר פ' בלק דף קפ"ו ע"א דמי שמברך בידים מזוהמות חייב מיתה, וצריך ליזהר גם לברכה אחרונה שיהיו ידיו נקיות, כה"ח אות נ"ג.

ר. א. שאין המוהל שעליו נקרא משקה ודינו כפירות, לבוש, מיהו הב"ח כתב דיטול ידיו לצלי טופח והט"ז כתב דהעיקר כהב"י דא"צ נטילה וכן עיקר, כה"ח אות נ"ד.

ואין לחוש לאותן מים שהודח בהן הבשר לפני הצליה דאותן מים כבר כלו ונשרפו באש קודם הצליה, מיהו דעת הגר"א דאם הודח הבשר במים לפני הצלי צריך נטילה, כה"ח אות נ"ה.

ש. א. אבל אם הם בטופח ע"מ להטפוח צריך נטילה ואפי' במבוסל וכן עיקר וראוי להורות, כה"ח אות נ"ז.

ומש"כ והם נגובים היינו ממים אבל ממשקה של עצמם היוצא מהם לאו מז' המשקין הם וא"צ נטילה.

ו. וכן שומן אווז או שומן בשר א"צ נטילה, ט"ז ס"ק ט'.

ז. וכתב הט"ז דמיני עיסה המבושלים במים אף שיש שם רוטב א"צ נטילה לעיסה, והטעם דלא עשוי שיגע בעיסה ביד אלא ע"י כף, כה"ח אות נ"ט, אין זה דומה לדברי הט"ז. דהט"ז מדבר במאכל הדומה לדייסא עיי"ש וכשאוכלו בכף, ולא כאשר אוכלו ביד.

ח. ברכות מ"ד. וכל שהוא הרוב הוא העיקר כמ"ש בסי' ר"ח סעיף יו"ד, וכל שיש בו מחמשת מיני דגן הם עיקר והוא שיהיה בהם ממש ולא שעשאו רך מאוד. ועיין בכה"ח אות א'.

ומה שמברך על העיקר ופוטרו את הטפל היינו בהיה בדעתו בשעת הברכה לאכול גם מין הטפל וכיון לפטור אותו, אבל בלא היה דעתו לאכול מן הטפל בשעת הברכה ואח"כ נמלך לאכול ממנו מברך עליו, שם אות ב', ועיין בסי' רי"א באות ט"ו מש"כ שם.

דבפירות אחד מברך לכולם היינו דוקא בברכה ראשונה, אבל בברכה אחרונה כל אחד מברך לעצמו ^א דאין זימון לפירות חוץ מפת שמזמנים עליו.

^{הגה:} י"א בשאר דברים חוץ מפת ויין לא מועיל אפי' ישיבה ביחד שאחד פוטר את כולם וע"כ עכשיו נהגו בפירות שכל אחד מברך לעצמו.

או"ח סימן קצג סעיף א

עין משפט ו.ז.

א. שנים שאכלו הגם שאחד פוטר את חבריו בברכת המזון, מצוה שכל אחד יברך ברכת המזון לעצמו ^ב אם יודעים לברך.

אם אחד יודע והשני אינו יודע לברך ומבין לשון הקודש מברך היודע ויוצא השני וצריך לכוון מלה במלה לכל מה שאומר חבריו המוציאו ידי חובה ^ג, אבל אם אינו מבין אינו יוצא בשמיעה ^ד.

א. ב. ג' שאכלו אינם רשאים ליחלק, ושנים שאכלו מצוה שיחזרו אחר שלישי שיצטרף עמם לזימון.

א. ג. ד' או ה' אסור להם להתחלק שכלם נתחייבו בזימון, ששה נחלקים ^ה עד עשרה, ומעשרה אין נחלקים כיון שנתחייבו זימון בשם עד שיהיו עשרים, ואז יכולים להתחלק אם ירצו.

א. א. אם אכל פחות מכשיעור מהעיקר, ומהטפל אכל כשיעור מברך ברכה אחרונה הראויה על העיקר. שבטפל מצטרף להעיקר והוי כמי שאכל מן העיקר כשיעור ומברך באחרונה את הברכה הראויה לעיקר.

ב. ברכות מ"ה. והטעם דבברכת המזון כל אחד יברך לעצמו משום שזה מצוה מן התורה ועוד טעם שאחרי שגמרו לאכול בטלה הקביעות ונחלקים זה מזה וע"כ כל אחד מברך לעצמו, ועיין בכה"ח אות א'.

ג. אפי' שיודע לברך בלשון לעז ובלשון הקודש אינו יודע אך מבין אותו, יותר טוב לשמוע בלשון הקודש מאחר ויכוון לצאת י"ח.

ו. ולדעת רש"י יוצא בלשון הקודש אע"פ שאינו מבין, והב"ח כתב דהמנהג כדברי רש"י, ועיין בכה"ח אות ב'.

ד. אבל המברך בעצמו אע"פ שאינו מבין יוצא כ"כ הלבוש, ועיין בכה"ח אות ד'.

ה. אך מצוה מן המובחר ברוב עם הדרת מלך, ב"ח, והט"ז בס"ק ג' כתב דאין בזה משום ברוב עם.

א. ד. מצוה לחזור אחר עשרה^ו. היו רבים מסובין יחד ואינם יכולים לשמוע ברכת הזימון מפי המברך^ז ואינם רשאים להתחלק לחבורות של עשרה כי אז בעה"ב יקפיד עליהם, יכולים להתחלק לחבורות של ג' ג' ח' ולברך בלי שם כדי שלא ישמע בעה"ב וזה עדיף מאשר שלא יצאו ידי חובת זימון, שהרי אינם יכולים לשמוע מפי המברך.

או"ח סימן קסא סעיף ד

עין משפט וז.

ה. ה. שיעור נטילת ידיים כל היד עד חיבור כף היד לזרוע^ט. וי"א עד מקום חיבור האצבעות לכף היד, וראוי לנהוג^י כדעה ראשונה.

דף קו:

או"ח סימן קסא סעיף א

עין משפט א.

א. א. צריך ליזהר מחציצה בנטילה שכל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בנטילה^ב כגון ליכלוך שמתחת לצפורן שלא כנגד הבשר^ג, ובצק שתחת הצפורן אפי' שכנגד הבשר^ד, ותחבושת שעל בשרו כשאינ שם

- ו. ו. היינו אם יש כבר ט' מצוה לחזור אחר עשירי, ואפשר גם שבעה מצוה עליהן לחזור אחר ג' אבל אם יש ו' אין מצוה עליהם לחזור אחר ד', כה"ח אות ט'.
- ז. ז. וע"כ לכתחלה יתנו לזמן למי שקולו חזק, כה"ח אות י"א.
- ח. ח. וכן"ש אם צריכים ללכת לדבר מצוה דרשאים להתחלק לג' ג', מ"א ס"ק ז'. אך טוב להחמיר אם אינו לצורך גדול.
- ט. ט. וכן היא דעת הרי"ף והרמב"ם והרשב"א וכ"כ בשער המצות פ' עקב ובשער הכוונות דף א' ע"ד.
- י. י. מש"כ דראוי לנהוג כדעה ראשונה כיון שאין בזה טורח גדול, ועוד יש לנהוג כך ע"פ דברי המקובלים וא"כ יש לנהוג כך לא משום חומרא אלא מדינא, כה"ח אות ל"ז.
- כ. כ. חולין ק"ו ע"ב, דכל מה שתיקנו חכמים כעין דאורייתא תקנו.
- ל. ל. ושהצפורן גדול ועודף על הבשר, ב"י, וכיון שא"א לכוון מהו כנגד הבשר נהגו הנשים ליטול צפורניהן בשעת הטבילה. ובעץ חיים משמע דאפי' הצפורן עצמו אם עודף מהבשר חוצץ גם כשהוא נקי, וע"כ עונשו של המגדל צפרנים קשה מאוד, וכ"כ הש"ך ביו"ד בסי' קצ"ח אות כ"ה וע"כ צריך ליזהר הרבה שלא להניח הציפורנים לגדול, כה"ח אות ד'.
- מ. מ. כיון שמהודק הרבה ומונע המים מלבא שם, לבוש.

מכה אלא קצת מיחוש^א, וטיט היוצרים חוצץ, אבל במיעוטו שאינו מקפיד^ב אינו חוצץ.

הגה: משום כך לא נהגו לנקר הטיט^ג שתחת הצפורנים לנטילה משום שזה מיעוטו ואינו מקפיד, אבל אם היה מקפיד^ד צריך לנקותו, וכן עיקר.

הגה: ויש אומרים שאין שייך חציצה לנטילה כמו בטבילה^ה, אבל העיקר כסברא ראשונה.

או"ח סימן קסד סעיף א

עין משפט ג.

א. הנוטל ידיו שחרית יכול להתנות עליהם כל היום^א אפי' שלא בשעת הדחק, והוא שלא יסיח דעתו מהם^ב ולא יטנפם. ואם המים מצויים לו, טוב שיחזור ויטלם בלא ברכה.

הגה: ומה שמועיל תנאי בנטילה דוקא בנטילה שאינה לצורך סעודה כגון

ג. הט"ז כתב זה, כדי שלא יקשה מסי' קס"ב ששם ביש תחבושת מחמת הכאב אין חוצץ וטעם החילוק דאין חשש שיסיר אותה ויגע באוכלין בבשר שתחת התחבושת, ב"ח, וט"ז ס"ק ב', כה"ח אות ו' דתירוצו זה עיקר.

ו. מי שהיתה לו מכה באצבעו וכרך עליה תחבושת ונטל כדינו, ובתוך הסעודה נפלה התחבושת כל היד נשארה טהורה כ"כ הלק"ט בח"ב סי' קל"ב, והר"י מולכו בתשובה כ"י סי' קמ"ה חלק ודעתו שצריך ליטול כל ידו פעם שנית דאין נטילה לחצאין וזה כדין המפה הכרוכה על ידו דאם יסיר אותה באמצע הסעודה צריך נטילה, כה"ח אות ז'. וצ"ל דמחלוקתם בתחבושת מחמת מכה אבל מחמת מיחוש בעלמא חוצצת לנטילה וכמו שכתבנו באות ד'.

ס. אפי' בטיט בצפורן שלא כנגד הבשר אם זה מיעוט ואינו מקפיד אינו חוצץ, ב"י וב"ח. ע. והאחרונים כתבו דיש להחמיר, כה"ח אות י"ג, מהשל"ה.

ו. וציפורן שפירשה במיעוטה יש לקוץ אותה דהיא חוצצת, ואם אירע לו בשבת שאינו יכול לקוץ אותה יטול ויברך בלא שם ומלכות, כה"ח אות י"ד.

פ. אפי' אין אחרים מקפידים אם הוא מקפיד זה חוצץ, מ"א ס"ק ו'.

צ. עיין כה"ח באות ב' שכתב דהסכמת הפוסקים דשייך חציצה גם בנטילה.

ק. חולין ק"ו ע"ב. והמהרש"ל פסק דלא מהני תנאי זה אלא בשעת הדחק, ולענין דינא היה ראוי להחמיר דאין להתנות אלא בשעת הדחק וכך דעת המ"א בס"ק א'. ונהגו העולם שלא להתנות, כה"ח אות א'. ותנאי היינו שמתנה בפיו שתהיה נטילה זו לכל היום וגם כשירצה לאכול לא יחזור ויטול, וי"א דמהני במחשבה וזו דעת הרשב"א אבל להרא"ה צריך תנאי בפה, שם אות ב'.

ר. ומה שצריך להתנות הגם שלא מסיח דעתו כיון שצריך כוונה לנטילה לטהר הידים לאכילה, מ"א ס"ק ב'.

בנטילת שחרית ש אבל בנטילה שהיא לצורך סעודה לא מועיל בה תנאי.

ש. או ביצא מבית הכסא או שאכל דבר שטיבולו במשקה והתנה שבנטילה זו יעלה לו לצורך אכילה הוי כוונה מועילה, מ"א ס"ק ה'. ואף שיצא מבית הכסא או לטיבולו במשקה לא ברך על נט", גם לסעודה אח"כ אם התנה לא יברך, כה"ח אות ז'. והב"ח פסק דלא מהני תנאי אלא בנטילת שחרית וכתב שכן היא דעת מר"ן, אבל כבר נהגו העולם שלא להתנות גם בנטילת שחרית, כה"ח אות ח'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com